

НАЦИОНАЛЕН ФОНД „КУЛТУРА“

ПРОТОКОЛ № 21

на присъствено заседание на Управителния съвет
на Национален фонд „Култура“ – 08.11.2024 г., 11:00 ч.

Заповед за назначаване на Управителния съвет на НФК -
Заповед № РД09-211/28.02.2024 г. на министъра на културата

Присъстваха: Илко Ганев – зам.-министър, Диана Димитрова – изп.
директор НФК, проф. д-р Владимир Атанасов, доц. д-р Тодор Чобанов, д-р Иrena
Тодорова, проф. д-р Сава Димитров, доц. д-р Деян Статулов, Диана Саватева,
Десислава Георгиева, Розита Еленова, Светослав Недев

Присъства: адвокат Ева Радева

ДНЕВЕН РЕД
за
присъствено заседание на УС на НФК на 08.11.2024 г. от 11:00 ч.

- Изслушване на председателя на експертната комисия по програма „Създаване“ 2024 г., направление „Сценични изкуства“. Обсъждане и вземане на решения за одобряване на доклад на оценителната комисия и за финансиране на проектите по програмата.
- Обсъждане и решение относно разпределение на остатъци от суми по програми на НФК.
- Обсъждане на писма във връзка с резултатите по програма „Преводи“.
- Обсъждане на докладна записка от адв. Диана Цончева относно влязло в сила съдебно решение № _____ г. и необходимост от действия от страна на Управителния съвет на Национален фонд „Култура“.
- Разни:
  - Обсъждане на отворено писмо от представители на музикалната индустрия относно модела на финансиране на събитията в тази сфера.
  - Обсъждане на коментари по индикативна програма за провеждане на конкурси за целево финансово подпомагане за 2025 г. след изтичане на срока за обществено обсъждане.
  - Други.

Приложения:

- **По т. 1:**
  - Протокол на Експертна комисия по програма „Създаване“ 2024 г., направление „Сценични изкуства“ с приложение 1 таблица (във формат pdf)
  - Писмо във връзка с резултатите по програма „Преводи“.
- **По т. 3:**
  - Писмо с вх. № 100-196#1/05.11.2024 г.
  - Писмо с вх. № 100-654/06.11.2024 г.
- **По т. 4:**
  - Докладна записка от адв. Диана Цончева с вх. № 102-1#6/25.09.2024 г.
  - Съобщение от Административен съд Пазарджик за Решение № от 21.05.2024 г.
  - Решение на съда № 24 г.
- **По т. Разни:**
  - Отворено писмо от представители на музикалната индустрия с вх. № 100-599/21.10.2024 г.
  - Таблица с обобщени коментари след обществено обсъждане по Индикативната програма на НФК за 2025 г.

Начало на запис.

Ил. Ганев: Колеги, откривам заседанието на Управителния съвет на Национален фонд „Култура“ на 08.11.2024 г. с пълномощно № 81/08.11.2024 г. ще представлявам председателстващия на Управителния съвет, министъра на културата Найден Тодоров.

Преди да гласуваме Дневния ред, предлагам да проверим дали имаме кворум. Моля, колегите от Фонд „Култура“ за потвърждение на кворум. Девет человека, с мен десет, имаме кворум.

За протокола - отсъства представителят на Министерство на финансите. Дневният ред на днешното заседание:

1. Изслушване на председателя на експертната комисия по програма „Създаване“, направление Сценични изкуства“. Обсъждане и вземане на решения за одобряване на доклада на оценителната комисия и за финансиране на проектите по програмата.
2. Обсъждане и решения относно разпределение на остатъци от суми по програми на НФК.
3. Обсъждане на писма във връзка с резултатите по програма „Преводи“.
4. Обсъждане на докладна записка от адв. Диана Цончева относно влязло в сила Съдебно решение № 24 г. и необходимост от действия от страна на Управителния съвет на Национален фонд „Култура“.

5. Разни. Записваме предварително, че предлагаме да обсъдим отворено писмо на представители на музикалната индустрия относно модела на финансиране на събития в тази сфера.

Обсъждане на коментари по Индикативната програма за провеждане на конкурси за финансово подпомагане за 2025 год. след изтичане на срока за общественото обсъждане и други.

Имаме приложения към Дневния ред:

- по т.1 в протокола на експертната комисия по програма „Създаване“, направление „Сценични изкуства“ с приложената таблица и писмо във връзка с резултатите по програма „Преводи“. По т. 3 имаме две писма, с които ще ни запознае Фонд „Култура“. По т. 4 имаме докладната записка от адвокат Диана Цончева, съобщението на Административния съд Пазарджик с решение № 24 г. и решение на съда

Имаме и отвореното писмо на представители на музикалната индустрия, изходящ №100 599 от 21.10.2024 г. и таблица с обобщени коментари относно общественото обсъждане на бъдещата Индикативна програма на Фонд „Култура“.

Предлагам да гласуваме Дневния ред. Има ли против? Има ли въздържали се? Или други предложения за промяна на Дневния ред?

Д. Димитрова: Имаме недостиг на оценители и е необходимо да включим допълнителни оценители в експертните комисии, за да може да се справим максимално бързо с оценките и в по-кратки срокове.

Ил. Ганев: Предлагам да включим в т. „Разни“ обсъждането на предложенията на колегите, които са направили в предишните дни и да финализираме допълнителен списък с оценители.

Д. Статулов: Съгласен с г-н Ганев, още повече, че имам резерви към някои предложения в „Екранни изкуства“, които аз не съм дал.

Ил. Ганев: Значи приемаме Дневния ред с направените предложения. Ще помоля колегите от Фонд „Култура“ да отразят корекциите в Дневния ред за публикуването в официалния сайт, както и за протокола.

Предлагам да преминем към т.1, изслушването на председателя на комисия „Създаване“, направление „Сценични изкуства“. Моля да поканите председателя на комисията.

Здравейте. Във връзка с т. 1 „изслушване на председателя на комисията по програма „Създаване“, предишното заседание обърнахме внимание, че ще разглеждаме направление по направление.

Готови сме с направление „Сценични изкуства“. Даваме думата на председателя на комисията да сподели неща, които са акценти или са важни в доклада на

експертната комисия или са станали тема на обсъждане по време на оценките и като проблеми, и като въпроси. След това ще зададем въпроси.

: Нали не чета целия протокол, а само...

Ил. Ганев: Не, няма не няма нужда. Ние сме запознати с доклад на експертната комисия, общо взето за нещата, които искате да допълните или пък да ги преповторим, да обърнем специално внимание на някои акценти, които смятате, че са важни.

: Първо да кажа, че тези наблюдения, които съм споделила като проблеми и някои предложения, те ще са валидни и за другите направления.

Най-големият проблем, който констатирахме работата ни в направление „Театър“, както и в другите направления, която е, където програмата е стартирала, това е широко отваряне на програмата за допустимост на различни организации.

Това води до няколко проблема, на първо място проблемът по същество за оценка на проектите. Когато на масата са сложени ен-брой проекти, сравнителният метод е единствено приложимия и когато се състезават толкова различни организации, този метод не може да работи.

Не може да се състезават в една и съща програма за публично субсидиране театри с независими проекти - това по отношение статута на организацията. Не могат и да се състезават и справедливо да се класират проекти, предложени от екипи на професионалисти и такива от любители. Кои са ощетени в това състезание?

Другият много съществен проблем, който възниква от това широко отваряне на програмата е огромната трудност, която има при сформиране на комисия и заради така наречения „конфликт на интереси“, който вече се е превърнал в част от нашето ежедневие и с който трябва да се съобразяваме.

Ще си позволя малко повече обяснение, може би експертите от Фонда вече са ви казали - към настоящия момент продължава да няма сформирана комисия по програма „Създаване“ - направление „Екранни изкуства“, по направление „Музика“ и „Визуални изкуства“ комисиите са наполовина сформирани. Това е следствие на големия проблем с „конфликт на интереси“ и на този доста ограничителен списък, който вие сте гласували. Когато една програма е отворена към целия сектор, абсолютно се предполага в един проект да има минимум около десетина участника, т.е. целият сектор е ангажиран с кандидатстване по тая програма и много трудно се намират хора, които нямат този конфликт на интереси.

Сметката е чисто математическа и ако тези програми са насочени към различни организации, например, хората заети в сектор „Театър“, с работно място в държавни театри, ще могат да оценяват тези, където са независимите проекти и т.н. Това е реален проблем. Тук споделям притеснението си, че сроковете са изключително скъсени, аз лично не виждам как е реалистично да се справим с тези направления, които са доникъде в оценката си. Това би довело до провал на цялата програма.

Кратките срокове за работа на комисиите са другият констатиран проблем. Те също отблъскват голяма част от оценителите, защото са поканени много действащи професионалисти. Виждам много колеги, доценти, професори, които реално са ангажирани в своите основни задължения действащи преподаватели, които ежедневието ми им е запълнено с лекции. Това би се решило с по-големи срокове за работа на оценителите.

Друг голям проблем са оценители, които нямат никакъв опит като такива и които не са преминали никакво обучение. В направление „Сценични изкуства“ поех доста от този проблем върху себе си, но аз познавам организациите и проектите и се чувствам експерт в сферата, могат да поема тази неподготвеност във формулиране на становища и т.н. Опасявам се, че в другите направления не мога да го направя.

Тук идва и изказването ми, че обединяването на всички направления в една програма „Създаване“ с един председател в тези срокове прави непосилна задачата пред мен. Ще си свърша работата доколкото мога, но става дума за 630 проекта. Само по две становища да се прочетат... можете да си представите за какво става дума.

Голям проблем пред нашата комисия беше липсата на експерт в сферата на фолклора. Няма да скрия от вас, че не съм напълно убедена в справедливите оценки.

Това са констатираните проблеми. Спрямо тях сме предложили препоръки. Естествено първата препоръка е свързана с прецизиране на допустимостта по отношение на кандидатстващите организации. Правя тази уговорка, че не пледирам за забрана на определени организации, за тяхното отделяне в различни, по-малки програми.

Насочване на проектните предложения в сферата на любителското изкуство към програма „Любителско изкуство“, като тук очевидно има недостиг на средства и е нужно тази програма да бъде с по-висок бюджет, защото има страшно много проекти свързани с любителско изкуство. Проблемът не се решава, когато те се вкарят в състезание с професионални проекти.

Планиране на повече време за оценка на проектите, някакво, макар и кратко обучение на оценителите. Аз си позволих да задам някакви общи критерии, консултирани за оценка, за написване на становища, но нито имам делегирани права да ги обучавам, нито имат това време.

Другата препоръка е в оценителните комисии да има експерти от всички сфери. Аз съм човек, който вярва в експертността и в това, че не може оценители от една област да оценяват проекти от всички сфери.

Това, което пропуснах да ви кажа е по отношение на допускането, че могат да кандидатстват държавно субсидирани или общинско субсидирани организации. Общото наблюдение е, че всички подадени проекти от такива организации не полагат никакво старание да надградят тази си основна дейност, която е субсидирана вече от държавата или от общината. Проектите биха могли да бъдат абсолютно част, ако говорим за театрални организации, част от репертоарния план на един театър. Паралелно с това, тези организациите имат базисни условия, които ги правят много

по-устойчиви при реализирането на подобни проекти - разполагат с инфраструктура, разполагат с екипи, разполагат вече с един бюджет и вследствие на това, става несравнено дори по отношение на бюджета - тези структури не трябва да плащат, не трябва да плащат наем техника. Една независима продукция бюджетира всичките дейности и на пръв поглед бюджетите им изглеждат много по-големи от другите.

В същото време точно тези държавни и общински структури са доста нескромни в искането на финансови средства, те трябва да се състезават помежду си с това условие, което препоръчвам да бъде вкарано в условията на програмата, че трябва да надграждат вече субсидираната си от държавата или общината дейност.

Изказвам благодарност за съдействието на експерта от Национален фонд „Култура“ Цветелина Стойнова. Без нея нямаше да се справя с това мое от проекти, с всички процедури, които аз не познавах и помощта на Карина Канева, която също е така владетеля на ексела и без нея нямаше да се справим при заседания. Това имам да ви кажа, ако имате въпроси съм на разположение.

Ил. Ганев: Благодарим. Колеги, въпроси и коментари?

Д. Димитрова: Искам да благодаря за тези препоръки. В голямата им част мога да кажа, че ние сме стигнали до тези изводи. Ще обърнем внимание за обучението на оценителите, т.к. колегите с всеки един от тях комуникират и оказват подкрепа и съдействие. Може би трябва да се прави общо обучение, което да е по-формално.

Р. Еленова: Искам да кажа, че за нашата работа докладите, които ни предоставят председателите на комисиите са изключително ценни и мисля, че трябва да ги ползваме непрекъснато в по нататъшната си работа. От тези доклади виждам още две индикации, които трябва да взимаме под внимание - това са оценители, които коментирахме преди малко, оценители, които не работят в срокове, които не работят в стилистиката на Фонд „Култура“ и други съображения, това трябва да се взима под внимание.

Прави впечатление и хората, които винаги биват споменавани в докладите на председателите, хората от Администрацията на Фонд „Култура“. Виждам една изключителна натовареност към едни и същи имена, за което им благодаря и разбира се, за мен е удоволствие да чуя, че комисиите и администрацията работят така синхронизирано от това, което чух сега от доклада. Към оценителите може да се направи една база, една банка с характеристика и всичко, което получаваме като информация от председателите да се ползва във всеки един момент в нашата работа. Благодаря.

Вл. Атанасов: Много благодаря на за изчерпателния подробен доклад, за констатирани недостатъци, както и за сериозните предложения, които прави към работата на Фонда и на Управителния съвет. Струва ми се, че трябва не само да ги вземем предвид, а колкото се може по-бързо да ги осъществим. Особено това, което е свързано с представители на Фонда и тяхната експертна помощ и съдействие в разработването на окончателния вариант на доклада. Струва ми се, че тези хора трябва да получат допълнително материално стимулиране, как се нарича

ДМС? И дано това нещо да се случи с очакваните постъпления в Министерството на културата. лично изказвам благодарност към за обстойния доклад, който е представила.

Д. Георгиева: Работата, която предстои да се свърши никак не е малко и мисля, че наша отговорност е колкото може по-бързо да допълним липсващите оценители, а колегите от Администрацията да направят каквото могат за тези, които са за първи път - да бъдат въведени в това как функционира оценяването.

Още един коментар, който няма голяма връзка с конкретиката, изложена от . Колеги, не знам дали осъзнавате, че цялата тази обратна връзка от тези доклади и чудовищен труд, който всички председатели, оценители извършват, въщност, тя е след като ние бяхме принудени да обявим една Индикативна програма за следващата година. Тази обратна връзка как ще бъде имплементирана в условията, разпределението на програмите, допустимостта и всичко останало, което трябва да се случи следващата година? Тук има някакво сериозно разминаване, ако правилно съм разбрала, целите на Индикативната програма за 2025, върху която работихме доста сериозно.

Д. Димитрова: Индикативната за 2025-та година беше на обществено обсъждане, получихме коментари, съвсем нормално е на база на коментарите, на база на докладите на председателите да бъде адаптирана, съответно да се съобразим с всички с тези препоръки. Поради тази причина и на няколко пъти включваме в Дневния ред, за да се чуе обратна връзка от членовете на УС по повод на Индикативната програма за 2025-та.

Д. Георгиева: Може би трябва да отделим заседание за това, защото аз видях препоръките и обратната връзка са 38 страници. Това изиска сериозно време, което да се отдели. Благодаря още веднъж, доц. Николова.

: Изпълнена съм с много сериозна отговорност и тревожност, буквально всеки час е важен. Неслучайно си позволих да изкажа благодарност към експертите от НФК, защото те работят повече, отколкото предполага денонощието, но въпросът наистина на часове да намерим оценители. Времето няма да стигне до никъде, а договорите трябва да са подписани до средата на м. декември. Това може да се реши само с рязко увеличаване на комисиите за оценяване.

Д. Димитрова: Препоръчително е договорите да бъдат подписани в началото на м. декември, за да има време след това да бъдат разплатени, тъй като това изиска технологично време. По повод на колегите, които споменахте като имена Карина Кънева и Цветелина Стойнова, те наистина работят изключително много и отново казвам, че всички колеги, които работят във Фонд „Култура“ работят по този начин. Откакто съм тук на тази позиция се опитвам да обясня, че обема от работа е огромен.

: Моята намеса в момента единствено е - да се включат много повече оценители. Много е трудно, защото при 180 проекта във „Визуално изкуство“, изчислете къде да намерим тези без „конфликт на интереси“. Чисто процедурно е много тегаво - вие гласувате за един оценител, а после той трябва да се провери дали

има „конфликт на интереси“... На всички ще легне провалът на програмата, ако не успеем до края на месеца. Те трябва да започнат да работят утре, за да успеем.

Д. Димитрова: Бройката е 180, всеки един от тези проекти трябва да бъде оценен поне от двама оценители. Представете си, че в момента са около пет или шест оценители, които са потвърдили. Каква бройка се пада на оценител и всъщност как е възможно един човек да оцени толкова много проекти. Бих апелирала максимално широк списък да бъде гласуван днес, който може да се включи. Някой може с по-малко проекти, друг с повече, кой с колкото може.

Д. Саватева: Едно предложение във връзка с това, което докладва и въпрос, който обсъждаме за оценителите. Има противоречие, от една страна искаме да имаме подгответи хора, които бързо да могат да навлязат в материала, но те са малко, защото са или в конфликт на интереси или са твърде заети с други неща. Разширяването на кръга на оценителите ни поставя в задължението да се организира много бързо онлайн обучение на новите хора. Не знам доколко противоречи на изискването за анонимност да се направи общо онлайн обучение на хората, които досега не са били оценители. Това да стане да стане следващата седмица максимално скоро, защото част от хората нямат представа, имат компетенциите, но не са участвали. Няма как да разширим списъка, ако не включим нови играчи.

Ил. Ганев: Проблемът може би е, че тази работа е много свързана и с процедурите, защото когато опрем в „ексела“ и разпределянето, както и в обема на документи, защото тези проекти не са с малък обем от документи, които трябва да бъдат изчетени, анализирани, след това мотивирани в една или друга посока, там някъде се забавят повече, отколкото сме очаквали.

: Имам много голям опит в писане на проекти и затова си позволявам да се обаждам.

Абсолютно сте права, г-жо Саватева. Винаги при набирането на оценители проблемът е между експертизата, професионализма и опита. Въпросът е, че сега сме в екстремна ситуация и трябва да намерим начин да излезем от това. Бих отделила време за някакви бързи указания да дам на другите комисии, без претенции за обучение. Ако оценителите могат да бъдат събрани в един час и дата за половин час, за да се дадат указания как да работят в тази екстремна ситуация, бих поела този ангажимент.

Д. Димитрова: Всъщност, проблемите, затрудненията на оценителите по-скоро са от технически характер?

: Проблемите са различни. Има такива, които имат технически, има такива, които просто нямат време и никога не са предполагали оценката на проектите на един проект колко време ще им отнема.

Най-големият проблем е в становищата, тъй като всички, които са били от две страни на оценяване и на оценители, знаем, че становищата, които се пишат е единственият видим резултат от работата и на двете страни. Становищата, които се

пишат са много трудни за работа, а те имат много последствия след това - съдебни дела, неудовлетворени кандидати и т.н. Говоря за немотивирани и общи приказки, копиране на описанието на проекта. За мен най-големият проблем е позитивно становище - ниски оценки или обратното, негативно становище - пък той е от първите три финансиирани и това отне много време да наместим тези неща. И това са няколко прости инструкции, които могат да им се дадат.

Д. Димитрова: Бихме могли да направим такава среща и който може да оценителите да се включи, явно колкото повече стават оценителите, толкова по-трудно ще бъде да се намери подходящ ден и час за всички. Благодаря за тази готовност. Другото което е всъщност ние нямаме основание да даваме препоръки във връзка с това какви точно да бъдат становищата на независимите външни оценители. Единствено препоръката ни е да спазват добрия тон.

: Аз позволих да им дам указание за това оценките да не са от едно изречение, защото има телографни, има становища написани на посока.

Д. Димитрова: Казвам, нямаме право да им даваме насоки, доколкото са независими експерти, но абсолютно всеки един от тях е бил помолен да не са телографни и да не са обидни квалификациите към проектите, съответно и подаващите.

: Може би трябваше в този протокол да напиша какви указания. Проблем, който се появява при оценката. Оценяването с точки в науката и навсякъде винаги води до никакви чудовища на края на деня, а всеки оценител има различен критерии. Някой е по-критичен и за най-добрите проекти дава 80 точки, примерно, другия е много ларж и всичките само 98 и накрая като класирането изглежда чудовищно следствие на това. Примерно никакво указание от типа „ако искате проектът е финансиран го му пишете между 80 и 100 точки“ или нещо такова, но накрая резултатите, ако се оставят на простата математика изглеждаха зловещи.

Д. Димитрова: Другото, което бих препоръчала и това нещо е коментирано с оценителите, когато се правят редукции не просто да се редуцира общата сума на проекта, защото след това в бюджета на проекта съответните бенефициенти нямат яснота кое перо да намалят като стойност. Когато се правят редукции на бюджета да бъде конкретно написано в коя част, кое перо конкретно бива премахнато или редуцирано. Това създава изключително големи затруднения, а след това и при отчитането и сега пред подписването на договорите имаме тези казуси.

: Това е един дългогодишен спор по отношение на проектното финансиране. Има ситуации, в които е добре да се посочват конкретни пера, защото експертите преценяват, че са нереалистични, че без тях може да реализира проектът и т. н., но има проекти, които са цялостно завишени бюджетите по всички пера и отрязването на едно или друго без много задълбочаване в същността на проекта може да доведе до там ние да не преценим точно без кои разходи проектът може или не може да се случи.

Идеалният вариант е оценителните комисии да преценяват спрямо проекта дали трябва да се посочва или не.

Д. Димитрова: В момента при нас пристигат множество запитвания на база на тези оценки, които да речем са кандидатствали за „X“ сума, а в оценката пише проектът бива одобрен и бива одобрена „Y“ сума. Ежедневно постъпват множество такива запитвания и ни питат „как да преработим нашата бюджетна матрица, нашата таблица с разходите, така че да пасне на тази оценка“ и колегите тук също не могат да вземат отношение.

: Нямаете ли практика в писмото, което изпращате с едно изречение да давате това указание, че когато няма препоръка на комисията, всеки адаптира бюджета си по собствено усмотрение, като спазва задължителните съотношения, които се изискват от програмата.

Д. Димитрова: Вашата препоръка е просто да им дадем свобода? От там насетните могат евентуално да сменят и нещо друго в самия бюджет и това да не бъде проектно предложение първоначално, което е подадено.

: Според мен изречението би трявало да бъде „да се редуцира бюджета по усмотрение на бенефициента, без да се нарушават изискуемите от програмата съотношения, без да се добавят нови пера в бюджета“, защото добавянето на нови пера...

Д. Димитрова: И премахването вероятно на такива, това...

: За премахването съм съгласна. Според мен двете указания: да не се добавят нови пера и да не се нарушават изискуемите от програмата съотношения между административни отношения, това би минимализирало злоупотребите.

Е. Радева: Всичко е добре да бъде така, само при условие, че не на бенефициента се даде възможност да прави промените в бюджета. Точно проектният опит показва, практиката е такава в продължение на 30 години от финансиране, винаги бюджетът се изменя от съответния орган.

: В нашия проектен свят това не е така. В това, което аз диктувам от 30 години, мога да ви дам конкретни примери с български и с международни финансиращи организации, винаги бенефициентът си... и този нов бюджет след редакция става неизменна част от подписания договор.

Е. Радева: Не водим нито спор, нито дискусия. Категорично в този случай, в който допуснете да се променя бюджетът от самия бенефициент, неговият проект няма как после да бъде финансиран, тъй като той се поставя в неконкурентни условия с останалите. Тогава това ще компрометира неговото участие при един хубав проект.

Д. Георгиева: В момента Национален фонд „Култура“ е във фаза на подписане на договори на редуцирани бюджети на ниво кандидатстване, това въобще е

важният момент за колегите, за да могат те да бъдат адекватни на запитванията от организациите.

Мога да коментирам спрямо опита, който е във Варна. Първо, категорично стремежът е проектите да бъдат одобрявани колкото се може повече с бюджета, с който са кандидатствали. За съжаление, предвид малките общи суми и недостатъчните бюджети често пъти се орязват проекти, но във Варна например, Фондът дава възможност в рамките на три дни след излизането на резултатите. За тези три дни организациите, ако искат да направят проекта, ще го преработят, наистина да има смисъл да направят нещо.

Но има много лош пример от предходните години в Национален фонд „Култура“, където примерно се отпускат пари за производството на някакъв спектакъл, който е свързан с пътувания, а комисията е отрязала или пък администрацията е решила да отпаднат средствата за транспорт, например.

Д. Димитрова: Администрацията на НФК има право единствено да даде препоръки за редукции на експертна комисия, когато в самите условия има изрично забранени определени видове разходи и независимо от това биват включени в бюджета.

Д. Георгиева: Когато има „недопустими разходи“, това е работа на техническата комисия, не на съдържателната.

Когато организациите сами си преработят проекта, така че да могат да го осъществят реално, те участват в поемането на отговорността и тук идва моментът с несъществуващия мониторинг. Вие какво отговаряте, какво е вашето предложение, когато ви питат с какво да редуцират собствения си проект? Това е много трудно решение на ниво администрация, според мен.

Д. Саватева: В Бургас практиката е аналогична и е работеща. Има проекти, в които се вижда кои пера са смислени и комисията предлага те да останат. Има такива, които биха могли да бъдат препоръчително редуцирани и се дават точно няколко дни, в които организациите да преработят бюджетите.

Д. Димитрова: Говоря за случай, в които няма никаква препоръка кои пера да отпаднат.

Д. Саватева: Не е необходимо да има. Трябва много да се внимава, когато се дават препоръки.

: Колеги, аз съм бенефициент по програма „Критика“ и преди два дни получих мейл с много смислени указания. Редуцирах си бюджета, подадох го и от години това е практика във всички национални програми, в които аз съм кандидатствала. Това е практика в международни програми, когато не говорим за недопустими разходи, а за разходи, които са намалени заради липса на бюджет, заради нереалистичен бюджет и т.н.

Е. Радева: Има така нареченото „уточняване на бюджета“ точно в международните програми, които се въртят в България. Имам предвид и „транс бордър“, нарича се „Джъсти фикейшън ъф дъ бъджет“ - уточняване на бюджета. Това, което комисията трябва да направи, тя ще намали разходите, защото това може да се прави само по нейна преценка и да иска уточняване защо тези разходи са били поставени в такъв размер. Ако това може да бъде защитено, те тогава биха могли да останат.

Но във всички случаи водещата е комисията, която прави или изисква изменение в бюджета, тогава, когато не се касае за недопустими, а за допустими разходи, които комисията очевидно преценява, че са в повече, отколкото трябва да бъдат. На този въпрос няма как да се вземе принципно еднозначно решение, освен доколкото се касае до конкретни случаи и казуси.

Казвам това не само от гледна точка на правоприлагането мнение, но и от гледна точка на управлението от моя страна на 9 мил. и 700 хил. щатски долара през американската Агенция за международно развитие за изграждане на системата по обществени поръчки и още 42 други проекти през организации, включително съм експерт на Европейската комисия. Затова си позволявам да кажа, че подходът е един. Той излиза от съответната оценяваща комисия, тя прави своите промени, а в определени случаи и иска обяснение защо разходите са такива. Ако те бъдат доказани и обяснени, биха могли да останат. Това е единственият честен и почен подходит, който не уронва конкуренцията.

: Приятна работа.

Вл. Атанасов: , благодарим. Това, което казахте първоначално е най-важно - когато има указания, няма да се налага изпращане на писма за необходими редукции, обяснения и прочие върху бюджета. Второ, ако позволите, приели сме вече едни методически указания за оценяване на проектите. Струва ми се, че към тях трябва да добавим нещо конкретно - 100 точки се поставят при еди какви си условия, 90 точки при еди какви си и т.н. Това го нямаме. Ако го има, плюс указанията за изготвяне на бюджета и неговата аргументация, всичко ще бъде наред.

Ил. Ганев: Колеги, да преминем към гласуване на тази точка.

Има ли против? Въздържали се? Няма. Единодушно за протокола сме приели решението за одобряване на доклада на оценителната комисия за финансиране на проектите по програмата „Създаване“ в направление „Сценични изкуства“.

Всичко, което се каза, трябва да бъде отнесено към колегите от Фонда, които ще продължат да работят и да разработват Индикативната програма за 2025 година, както и с нейните реквизити - всички документи правила, условия и формуляри.

Преминаваме към т.2. Обсъждане и решение относно разпределението на остатъците по сумите на програми на НФК.

Д. Димитрова: Конкретен пример е програма „Мобилност1“, където вече имаме публикувани резултати, сключват се договори. Част от одобрените кандидати и

потенциални бенефициенти се отказват от сключване на договори и вече имаме остатъчни суми. Предложението ми е да започнем, там където имаме налични остатъци, достатъчни за сключване на договори с първа, с втора резерва, докъдето е възможно да стигнем, за да не губим време.

Ил. Ганев: Има ли коментари, различни от това предложение или да вървим в посока на това да вземем решение да се преразпределят остатъците по тази програма към резервите от същата програма, за да не губим време в подписането на договорите?

Има достатъчно резерви, които чакат и ще започнат да ги финансират по реда на класирането, нали така?

Д. Димитрова: Вероятно ще има някакви минимални остатъци. Ако в един момент се стигна до проект, който сумата е фигуративно „Х“, а пък наличната сума е под стойността на „Х“, няма да бъде сключен договор. Тогава ще има остатъци и там където следващият поред проект е на стойност, която остатъкът покрива, да бъде сключен договор със съответната организация.

Д. Георгиева: На каква фаза е „Мобилност 2“? Ако от „Мобилност 1“ остават каквото и да било пари, след като се изчерпат резервите, може би най-логично е да отидат към бюджет „Мобилност 2“.

Д. Димитрова: Не мисля, има достатъчно много резерви. Единствено при „Литература“ и „Критика“ резервите са по-малко, но не виждам в някоя друга програма след изчерпване на резервите там да остане ресурс.

Д. Георгиева: Да гласуваме сега принципно решение всички останали пари по тези програми, където ги има, да отидат към резервите?

Д. Димитрова: Към съответната програма и съответното направление.

Ил. Ганев: Не, не е като принципно решение, г-жо Георгиева, а тези резерви по съответната програма, защото в един момент по нататък може да се окаже, че трябва да прехвърляме от програма в програма, т.е. решението да не е принципно, а за тези остатъчни пари по програма „Мобилност“ да бъдат преразпределени към резервите по „Мобилност“.

Д. Димитрова: Имаме определени предварително гласувани бюджети в „Мобилност 1“ и имаме по направления. Сключени са договори, но част от бенефициентите не искат да сключат договори и остават средства. Бюджетът е същият бюджет, който е гласуван предварително и може да бъде преразпределен в съответната програма и направление, това е предложението. Да не изчакваме до м. декември, когато ще имаме яснота за всички програми и какви са остатъчните остатъци всички програми, защото отнема време дори самото сключване на договори. Не винаги бенефициентите от реагират твърде бързо и докато се сключват договорите, докато се разплатят е необходимо време.

Ил. Ганев: Да гласуваме. Колеги, има ли против това решение? Има ли въздържали се? Няма.

Моля колегите от Фонда да го оформят като решение за протокола, което се приеме единодушно от присъстващите тук за финансирането на тези резерви.

Д. Димитрова: При наличие на финансов ресурс и отказали се проекти да продължи финансирането по реда на класирането към резервите.

Ил. Ганев: Преминаваме към следващата точка. Писмата във връзка със програма „Преводи“. Предполагам това касае конкретния случай, който обсъдихме преди това или има и други?

Д. Димитрова: Вчера бяха изпратени две писма и днес още едно. Имаме доста силен отзив по начина, по който са структурирани становищата на експертната комисия по програма „Преводи“. Имаме чужди издателства, имаме преводачи, които са от български на чужди езици, те не са свикнали на този език. До момента не сме получавали официална обратна връзка за начина на изписване на становищата на експертна комисия и апелирам към бон тон при изготвяне на тези становища, виждаме, че в международен план това носи негативи за Фонда, по някакъв начин и за имиджа на България.

Ил. Ганев: Аз ви предлагам едно конструктивно решение, да не го възлагаме на Управителния съвет в момента да го разисква и да го обсъжда или да се налага да взема отношение по темата. Управителният съвет е малко периферен на това, което се случва в комисиите и ние имаме гледната точка само на председателите, не на всички членове на комисиите.

Ако членовете на Управителния съвет са съгласни и няма други предложения, бихме могли да възложим на изп. директор да запознае с тези писма председателя на комисията. На мен председателят на комисията „Преводи“ ми се стори много разумен, много конструктивен и много вещ в материията. Нека да го запознаем с тези писма и да го помолим, без да извършваме каквито и да е следствени действия кой и как е оценявал проекти и е писал становището, да предаде на колегите си в комисията обратната връзка, за да са наясно. И да се вземат под внимание всичките тези критики. Предполагам, че има и други, просто да вземат под внимание тези становища във връзка с бъдещата работа.

Д. Димитрова: Ще бъдат изпратени към председателя на комисия „Преводи“.

Ил. Ганев: В отхвърлените проекти в направление „Сценични изкуства“ на програма „Създаване“ специално обърнах внимание дали са коментират имена с лична оценка. Това тук е избегнато. Предполагам, че колегите са си дали сметка за това, че има предишен опит, който не е добър и явно са се постарали. Това трябва да е посоката на съставяне на становища - да няма лично мнение, лична оценка към конкретни имена по отношение на биографиите специално. Може би по-скоро да се коментира устойчивостта на организациите, а не самите биографии на отделни творци.

Добре, ако сте съгласни, колеги, може да възложим на изп. директор да предаде тези писма и обратните връзки към председателя на комисията и той да предаде към членовете на комисията, които са били ангажирани с оценката на този или на друг проект.

Следващата точка е обсъждането на докладната записка на адвокат Диана Цончева. Г-жо Димитрова, да ни запознаете?

Д. Димитрова: Става въпрос за едно дело по програма „Социално ангажирани изкуства“ от 2023 год. на . Предполагам, че сте запознати със съдържанието, ако искате мога да ви запозная с предложението за решение от страна на адв. Цончева по повод на това дело.

„При провеждане на конкурса на програма за социално ангажирани изкуства 2023-та са спазени правилата, уреждащи работа на Национален фонд „Култура“, а именно ЗЗРК Наредба № 5 от 27.06.2007 г. за условията и реда за провеждане на конкурси за представяне на средства от Национален фонд „Култура“ и правилата за организация на работата на Управителния съвет на НФК и устройството и дейността на НФК в условията на програма „САИ 2023“ – „САИ = социално ангажирани изкуства“, съгласно чл. 8 от Наредбата предвижда проектите, които кандидатстват за получаване на средства от Фонда в съответствие с обявените условия на конкурса, освен с общите критерии по т. 1-3 вкл. Във връзка с горното и на основание чл. 27 ал. 6 приложение 2 от Закон за закрила и развитие на културата и разпоредбите на чл. 8 на наредба Н-5 от 27.06.2007 год. за условията и реда за провеждане на конкурси за представяне на средства от НФК и в изпълнение на решение на административен съд Пазарджик, б състав по негово административно дело 10/ 2024 год., Управителният съвет не одобрява за финансиране проектно предложение „САИ 2023 със следната мотивация:

Ил. Ганев: Може би няма нужда да четем цялата докладна записка, колегите я имат. Да видим решенията?

Д. Димитрова: Всъщност това е решението. В резюме, не са спазени основните изисквания, които са във връзка с процентното разпределение на различните пера по проекта, т.e. административни разходи до 20% и останалите 80% да бъдат разпределени в така наречените „съдържателни разходи по проекта“. Виждаме, че разпределението е 50 на 50 „административни разходи“ със „съдържателни разходи за проекта“. Обичайно в проектите има задължително изискване бюджетът да бъде обоснован. Тук обосновка липсва и е написано, че след одобрението на проекта и след консултации ще бъдат приложени нормалните за страната хонорари към съответния екип, което не е по правилата на програмата. И адвокат Цончева всъщност предлага да бъде отхвърлено това проектно предложение.

Ил. Ганев: Това означава ли, че вие ще подгответе обжалване на решението на съда?

Д. Димитрова: Решението на съда е за преразглеждане на проекта.

Ил. Ганев: Той не може да бъде преразгледан, защото той не е одобрен от този Управителен съвет, или така? „Социално ангажирани изкуства 2023“ е одобрен от предишния УС. Единствените, които могат да го преразгледат и да го премотивират са тогавашната комисия, която го е разглеждала и евентуално след това чак Управителният съвет.

Д. Димитрова: За преразглеждане на бюджета за 2023 год. – той е приключил, вече е разпределен.

Д. Георгиева: Възможно ли е на сайта да има текст, изготвен с помощта на юрист, че участниците в конкурсната програма приемат всички условия и регламенти на програмата по която кандидатстват, в това число, когато една програма излезе с резултати и те са обосновани. Подписвайки такава декларация и това изречение, нямаш никакво правно основание да искаш подобно нещо, както е този казус.

Ил. Ганев: Има ли възможност, г-жо Димитрова, да подгответе юридически издържано писмо със следните мотиви, че бюджетът за 2023 е преразпределен, че този Управителен съвет не борави с предишния бюджет и с предишните резултати. Адвокат Цончева да оформи такова писмо.

Д. Димитрова: Разбирам, че има нужда от допълнително време за запознаване със случая, но трябва да има решение, тъй като предходният отказ е вследствие на решение на управителен съвет, независимо, че Управителният съвет е бил в друг състав. Чисто юридически, считам, че от страна на Фонда не може да излезе писмо-отговор към съответния кандидат без решение на УС, защото одобренията и отхвърлянията на проектните предложения идват официално след решение на Управителния съвет.

Д. Георгиева: Да гласуваме текст в смисъл, че препотвърждаваме това решение на предишния УС на основание, че програмата е приключена, средствата са приключени, съставът е бил друг.

Е. Радева: Моля ви само не го приемайте като решение, тъй като е незаконособъобразно. Управителният съвет е една институция. Няма значение кой е вътре в него. В този смисъл не можем да прехвърлим към физически лица, които са били преди и няма как да се произнесе. Логично е, но съдебната практика не го приема. Управителният съвет трябва да се произнесе и разбира се, отново ще отхвърли категорично проектното предложение по простата причина, че то не отговаря дори на административните изисквания и според мен още техническата комисия е трябвало да го отхвърли като недопустимо. Най-вероятно така се е случило, без да бъде оценявано от експертна комисия. Това категорично.

На второ място, в никакъв случай не можем да напишем на сайта, че когато те са съгласили да участват при едни условия, ако не са ги изпълнили, проектните предложения ще бъдат отказани. Това е точно така, но затова има пък експертна комисия, която за всяко едно проверява, т.е. това е ноторно известно. Ако решите, нека Управителният съвет да го разгледа, нека да го изхвърли отново, да излезе с решение, за което ще помогна и ще спечелим делото.

Д. Димитрова: Имаме такава формулировка, но ако искате под някаква форма може да бъде преформулирана, т.е. имаме формулировката на решение от адвокат Цончева.

Е. Радева: Убедена съм, че адвокат Цончева си е свършила работата и е направила хубава формулировка на решението. Случаят е административно несъответствие, но този Управителен съвет трябва да го гласува, защото е институция.

Д. Димитрова: ...формулировката на решението предложено от адвокат Цончева, което е изпратено до всички членове на Управителния съвет. Започнах да го чета на глас за протокола. Ако искате може да не го дочитам.

Вл. Атанасов: Извинете ме, само едно изречение. Ние не препотвърждаваме решение на адвокат Цончева, а потвърждаваме наше решение. Затова моля да го чуем отново.

Ил. Ганев: Може да го подложим на гласуване, ако искате. „Проектът не се одобрява за финансиране“ предлага адв. Диана Цончева. Да препотвърдим това. Същевременно „програмата е приключила през бюджетната 2023 и средства по нея са разпределени изцяло. Проектът не се одобрява за финансиране от процедурна гледна точка: 1. Решението следва да се протоколира с подробни и ясни мотиви“.

Кои са тези мотиви, колко са подробни, допълнително ли се дават или ще се преповторят онези мотиви? Адвокат Цончева колкото си е свършила работата, не ни превежда правилния начин, по който да гласуваме решенията. Може и да не съм прав.

Д. Димитрова: Да отговоря на проф. Атанасов – това не е решение на адвокат Цончева, това е предложение за решение от нейна страна, с цел улеснение на Управителния съвет.

Вл. Атанасов: Не препотвърждаваме предложение за решение, ние взимаме решение, само това беше уточнението. Що се отнася към мотивите, мога веднага да хок да предложи един. Съдържателно на няколко места изпитах огромно неудобство да чета написаното от тези, които са предложили проекта. Така че може да вземем решение.

Ил. Ганев: Г-жо Радева, решението правилно ли е формулирано: „Проектът не се одобрява за финансиране“, това е написала Диана Цончева.

Е. Радева: Ще трябва да го домотивираме. Позволете да го мотивираме, а вие го гласувайте. Поради административно несъответствие с изискванията на програмата и конкретно да бъдат посочени такива, каквите са.

Ил. Ганев: Ще го представите ли допълнително или сега ще кажете, а ние ще го гласуваме.

Е. Радева: Ще го кажа сега.

Ил. Ганев: Формулирайте го като решение и го подлагаме процедурно на гласуване.

Е. Радева: „На заседание на Управителния съвет от 08.11.2024 г. беше извършено изпълнение на съдебно решение № „, по административно дело

2024 год., съгласно което на Управителния съвет на Фонд „Култура“ се връща отново преразглеждане и произнасяне по преписката на база задължителните указания дадени от съда. След като получи и преразгледа решението на техническата комисия относно допустимостта на проекта и направи нов анализ на условията за участие и на представените от кандидата в процедурата данни, бюджети и разписване на ангажиментите, Управителният съвет прецени, че не са налице административните изисквания за допускане на проекта до участие, съгласно схема еди коя си (трябва да цитираме точно това, което Диана каза - какви са били условията и какво всъщност предлага кандидата,) че „не са спазени основните изисквания, които са във връзка с процентното разпределение на различните пера по проекта, т.e. административни разходи до 20% и останалите 80% да бъдат разпределени в така наречените „съдържателни разходи по проекта“. Виждаме, че разпределението е 50 на 50 „административни разходи“ със „съдържателни разходи за проекта“. Обичайно в проектите има задължително изискване бюджетът да бъде обоснован. Тук обосновка липсва и е написано, че след одобрението на проекта и след консултации ще бъдат приложени нормалните за страната хонорари към съответния екип, което не е по правилата на програмата“ и условия - кандидатурата на кандидата не отговаря на финансовите условия на програмата и на общото изискване на чл. 8.3 от Наредба N-5 от 27.06.2007 год. за реалистичност и обоснованост на предлагания бюджет, вместо 5% административни той предлага 50%. Наред с това не дава обосновка на разходите за експерти, което

не дава възможност въобще оценка на това проектно предложение, поради липса на база данни, които да бъдат оценявани“.

Според мен, това трябва да пише в протокола на заседанието.

Ил. Ганев: Колеги, да гласуваме така предложеното решение, ако има някой против? Ако има въздържали се? Няма. Считаме, че тази формулировка е приета за протокола.

Преминаваме към **следващата точка**. Предлагам да разменим. Преди обсъждането на отвореното писмо на музикалната индустрия и коментарите по Индикативната програма, които най-вероятно ще ни остана за следващото заседание, нека да видим оценителите, нашата спешна задача. През седмицата колегите направиха с мейл различни предложения в списъка със оценителите. Мисля, че и от Фонд „Култура“ имаха предложения.

Д. Димитрова: Имаме предложения на базата на оценителни комисии от предходни години, по-скоро са допълнени имена, които не се преповтарят, за да има максимално широка база от експерти, които могат да се включат. В момента сме в екстремна ситуация и всеки оценител може да се включи с колкото проекта му е възможно.

Ил. Ганев: Този списък ще бъде като приложение към този протокол или отделно искате да го подпишем допълнително.

Д. Димитрова: Протоколите обичайно са публични и в момента, в който бъдат подгответи и подписани от членовете на Управителния съвет, се качват на страниците.

Списъкът на оценители, без да е ясно коя програма са оценявали, излиза през следващата година в съответния анализ.

Списък оценители от 07.11.2024 г. по т.2, който е обединил предложениета от Администрацията на Фонд „Култура“ и от членове на Управителния съвет.

Д. Статулов: Имам резерви към някои от членовете, които са предложени в „Екранни изкуства“, не знам кой ги е предлагал или просто са влезли от базата данни от предходни комисии.

Първо, съм категорично против да бъде експерт в „Екранни изкуства“, защото той е оператор на
Не мисля, че има капацитет да бъде експерт от нашата работа. Бяхме говорили и за , виждам, че пак е включен. Бяхме говорили за лица, които имат доказана принадлежност към Държавна сигурност, да не бъде оценители.
Принципна позиция.

Еленова: Извинете, г-н Ганев, такива има и в „Сценични“, ние ги мащахме от „Литература“, сега ги виждам в „Сценични“, ако спазваме принципа, за който говори...

Д. Статулов: И още две имена - не е точно за „Екранни изкуства“, по скоро е за театър, за „Сценични изкуства“. И предполагам, че говорим за . Не съм сигурен дали е подходящ за „Екрани“ и за „Визуални изкуства“, в смисъл, каква е експертизата в „Екран и „Визуални изкуства“?

Р. Еленова: В „Сценични“ също има човек, който беше изкаран. Аз подкрепям, че би била добър оценител в „Сценични“ и във „Визуални“, но не и в „Екранни“.

Сл. Недев: Предлагам да не я замесваме във „Визуални“, защото да водиш предаване не е точно същият капацитет.

Р. Еленова: беше извален преди, ако си спомням. По каква компетентност или образование имат точно в „Сценични“ някакви хора...

Ил. Ганев: Аз ще допълня тук, тя е театроред, експерт, Работила е във Фонд „Култура“. я предложи Десислава Георгиева.

Р. Еленова: Разбира се, всеки от нас, когато предлага си поема отговорността. Аз приключих със „Сценични“.

Вл. Атанасов: Ако позволите, колеги, да взема повод от думите на г-жа Еленова. Струва ми се, че списъците, които одобряваме така или иначе трябва да включват ясна характеристика на хората, които участват в експертните комисии. Ние сме подали такива списъци, но както и тук, така и при „Литература“ стоят празни редове. Какво ще рече, е човек без познания, слукаен експерт и т.н. Нищо подобно. Говорим за известен преводач, автор на поезия, на проза, на сценични адаптации, на сценични представления, водещ на телевизионни предавания преводач. Моля, тези неща да бъдат изписвани.

Вчера подадох името на , литератор, методик, човек, който работи с млади хора, има експертиза в оценяването на тяхното творчество. Говоря конкретно за програмите „Любителско изкуство“ и „Дебюти“. Не могат да остават празни тези редове, които поясняват какъв е характерът на специалиста. След това може да дойде всеки и да каже, тези хора не са специалисти.

И второ. Съгласен съм с г-н Статулов и г-жа Елеонора, но ми се струва, че 30 и няколко години по-късно да говорим за принадлежност към Държавна сигурност. Не е ли малко прекалено? Не адвокатствам на никого. Да не станем по големи светци от папата.

Д. Статулов: Професоре, предвид събитията от снощи не мисля, че е прекалено.

Вл. Атанасов: Предвид събитията от снощи чухме, че всичко е организирано от Държавна сигурност. Позволявам си да не се съглася с това.

Ил. Ганев: Колеги, моля ви да гласуваме общото предложение, че приемаме предложените оценители, с изключение на тези, които колегите коментират с определени съображения.

Да завършим заседанието с това гласуване и молбата ни е да бъдат допълнени профилите към оценителите, към които липсва профил.

Д. Саватева: Сега добавих три имени, ако сметнете, че е пелесъобразно да ги добавим -

, който може да ползвате при нужда, без да има никакъв конфликт на интереси.

Вл. Атанасов: Предлагам по принцип да приемем списъка с оценители, с условието до края на деня всеки от нас да уточни профила на своите предложения и в понеделник те вече да бъдат публикувани.

Ил. Ганев: Живот и здраве ще ги публикуваме в годишния отчет, но аз съм съгласен с това предложение.

Нека принципно да ги гласуваме с новите предложения, а вие ще ги оформите така, както трябва да бъдат в оставащото време, колеги от Фонда.

Има ли против списъка? Няма. Има ли въздържали се? Няма. Гласуваме. Колеги, моля да действате.

Д. Димитрова: Гласуваме ли имената, които г-жа Саватева спомена току-що?

Ил. Ганев: Да, гласуваме и тях. Г-жа Саватева вече ги е предоставила с техните експертизи в общия мейл.

Колеги, писмото на представителите на музикалната индустрия се отнася към Индикативна програма 2025. Предполагам, че става въпрос за критиката към насърчаването на събития със свободен достъп, нали така?

Д. Димитрова: Да. Това заседание доста продължи, може да го оставим за следващото, да поставим на вниманието на Управителния съвет като тема и да са запознати с исканията.

Ил. Ганев: Нека да го оставим заедно да го окомплектоваме с Индикативна програма 2025, за да отделим специално заседание на нея с всички предложения, с общественото обсъждане, с предложенията, които влязоха до този момент от председателите и от техните доклади. Имаме и още двама председатели, които ни предстоят „Любителско изкуство“ и „Фестивали“, които също ще ни допълнят мотивите си в техните доклади, за да можем да включим и тях към обсъждането на Индикативна програма 2025.

Предложението на представители на музикалната индустрия също може да залегне като обсъждане, тъй като то ще се отнася за бъдещите програми.

Колеги, да закрием това заседание с уговорката, че още следващата седмица можем да направим следващо. Някакви резултати в някои от направленията?

Д. Димитрова: Очакваме да имаме резултати, но се надяваме, че ще има по едно или две направления, петък е по-подходящ.

Ил. Ганев: Петък отново в 11.00 ч. заседание. Аз ще се постараю да ви държа в течение за допълнително финансиране още във вторник, ще се постараю на всички да пиша какво се е случило и как се движат нещата в тази посока.

Сл. Недев: Колеги, ако позволите да се върнем на инцидента от вчера вечерта, ще вземем ли отношение по него или считате, че по-добре да не? Аз самият не съм сигурен, но все пак сме културна институция и става дума за достъп до култура и за правото човек да има свобода на творчеството. Не знам какво мислите по този въпрос.

Р. Еленова: Аз бих подкрепила, не знам. Преди малко колегите се изказаха, бих подкрепила, разбира се доводът на г-н Чобанов беше перфектен както винаги, но понякога в една ситуация има нужда повече да са гласовете, повече да е озвучаването. Разбира се знам, че веднага ще се появи въпросът технологично кой написва становището, как го консултираме или просто да оторизираме някой конкретно. Моят глас е за предложението на г-н Недев, точно защото понякога трябва да има повече озвучаване. Не вярвам нито един тук да има различно мнение.

Ил. Ганев: Едно предложение. Да помолим директора на Фонда да обсъди и с колегите и ако позицията е кратка, че оставдаме и не сме съгласни с това, което се случи вчера и е недопустим акт срещу артисти, срещу творци. Бихме могли да я лансираме като обща позиция на Администрацията на Фонда и на Управителния съвет, за да е съвместна.

Д. Димитрова: Трябва да синхронизираме позицията си с позицията на министъра, ако трябва да съм откровена.

Ил. Ганев: Задължително преди да се публикува, ние ще я представим на вниманието на министъра и на неговите PR, но ако искате преди това нещо да се изгответи.

Д. Димитрова: Управителният съвет, ако има становище под някаква форма, тъй като няма друга форма, в която да бъде публикувана позицията на УС на НФК, разбира се, може да се ползва страницата на НФК като позиция на Управителния съвет.

С. Димитров: Позволявам си да кажа, че това без акт на министъра дотолкова, доколкото НФК е част от структурата на Министерство на културата, не е редно да става. Всеки един от нас може да се изкаже в личното му качество, като човек, който е в сферата на културата. Всеки един от нас е свободен да го направи, разбира се, както и аз във всяка една ситуация бих реагирал остро на подобно нещо. Аз го наричам духовен вандализъм.

Но ако трябва да излизаме от колективния орган като решение, трябва не само да сме съгласни помежду си, а все пак да имаме санкцията за това, че подобно нещо ще бъде огласено ярко, бидейки част от Министерство на културата, който е принципал. Трябва да знае най-малко, че ще го направим.

Д. Димитрова: Предвид деликатната ситуация, наистина трябва да сме в синхронизирана с Министерството позиция, съответно с министъра.

Вл. Атанасов: Министърът вече изрази своя позиция. Не бих искал да надграждаме своето мнение над неговото, защото ми се струва, че е неподходящо. Така или иначе ние сме институция, която няма собствен глас, в смисъл, че не може да изразява мнения извън тези, които Министерството на културата е изразило. Така че ако Министерството на културата излезе със свое становище, струва ми се, че ние биха могли да се присъединим.

Д. Саватева: Доколкото разбрах, има становище на министъра.

Ил. Ганев: В случая можем да направим едно копиране от становището и да го присъединим към страницата на Фонда и сайта „Управителният съвет на НФК и Администрацията на Фонд „Култура“ се присъединяват към позицията на Министерство на културата“. Ако искате по този начин?.

И. Тодорова: На мен ми се струва, че рискуваме, ако излезем с обща позиция от Фонда, защото колкото и да има обществена отзив в момента самият процес е твърде политизиран и тук не става въпрос за това дали някой има свободен достъп до театър и право на култура, а става въпрос за едно изключително разломно общество, което се провокира от редица крайнодесни националистически организации.

Според мен ако ние излезем с позиция, трябва категорично да посочим какво целим. В момента има две тенденции, едната е оставка на министъра на вътрешните работи и другата позиция подкрепа за директора на Народния театър. Струва ми се, че Найден Тодоров беше абсолютно точен вчера в интервюто си в БТВ. Смятам, че по-добрата логика е всеки един от нас, ако реши на собствените си страници или трибуни, които използва да изразява позиция, но рискуваме да влезем в излишна дискусия, ако излезем с позиция от Национален фонд „Култура“.

Р. Еленова: Аз моето мнение наклонява към Ирена.

Ил. Ганев: Колеги, аз съм съгласен с това, което казва е Ирена Тодорова, наистина целта на позицията е възможно да бъде изтълкувана, тъй като темата е богата и дискусията може да продължи дълго, а времето ни е ограничено. Предлагам да я закрием на този етап и всеки по своему да прецени дали и как ще подкрепи и каква позиция ще заеме.

Закривам заседанието, да спрем записа.

Край на записа - 1:50 мин.

= = = = =

РЕШЕНИЯ на УС на НФК - Протокол № 21

- Гласуване присъствието на адвокат Ева Радева - прието единодушно.
- Приема Дневния ред на заседанието с направените предложения за корекция в него, а именно включване в т. Разни обсъждане на предложенията и финализиране на допълнителен списък с оценители. Прието единодушно, с изключение на г-н Дановски, представител на Министерството на финансите, който не присъства.

По точка първа:

Изслушване на председателя на експертната комисия по програма „Създаване“ 2024 г. - направление „Сценични изкуства“. Обсъждане и вземане на решения за одобряване на доклад на оценителната комисия и за финансиране на проектите по програмата.

Решения:

Гласуване: единодушно «за». Управителният съвет единодушно приема решението за одобряване на доклада на оценителната комисия за финансиране на проектите по програмата „Създаване“ в направление „Сценични изкуства“.

След подробно обсъждане и запознаване със становищата на експертната комисия и техническата, които са подробно разгледани и обсъдили всички получени заявления и документи за участие в програма „Създаване“, направление „Сценични изкуства“ на Националния фонд „Култура“, Управителният съвет се съгласява изцяло и приема за свои мотивите без възражения, препоръките и аргументите на експертите, изложени подробно в становищата на комисията за всеки един от кандидатите. Тези становища стават неразделна част от настоящия протокол от заседанието на Управителния съвет на НФК от дата 08.11.2024 г.

Препоръки от доклада на председателя на комисията
констатирани проблеми и предложени препоръки.

1. Прецизиране на допустимостта по отношение на кандидатстващите организации. Отделяне на определени организация в различни по-малки програми.
2. Като следствие от това - трудността при сформиране на комисия заради т.н. „конфликт на интереси“.
3. Кратките срокове за работа на комисиите.
4. Оценители нямат опит, не са преминали обучение за оценители.
5. Обединяването на всички направления в една програма с един председател в тези срокове прави задачата непосилна.
6. В оценителните комисии да има експерти от всички сфери.
7. Липса на експерт в сферата на фолклора.

8. Насочване на проектните предложения в сферата на любителското изкуство към програма „Любителско изкуство“. Необходимо е тя да има по-голям бюджет.

9. Допускането да кандидатстват държавно субсидирани или общинско субсидирани организации да бъде с условие, което да бъде вкарано в условията на програмата, че трябва да надграждат вече субсидираната си от държавата или общината дейност.

По точка втора: Обсъждане и решение относно разпределение на остатъци от суми по програми на НФК.

Решения:

Гласуване: единодушно «за». Управителният съвет единодушно приема решение за финансиране, преразпределение на остатъците по програма „Мобилност I“ към резервите от същата програма. При наличие на финансов ресурс и отказали се проекти да продължи финансирането по реда на класирането към резервите.

По точка трета:

Обсъждане на писма във връзка с резултатите по програма „Преводи“.

Решения:

Управителният съвет възлага на изп. директор на НФК да предаде постъпилите писма и обратните връзки към председателя на експертната комисията, който от своя страна да предаде към членовете на комисията, които са били ангажирани с оценката на един или друг проект в програма „Преводи“.

По точка четвърта:

Обсъждане на докладна записка от адвокат Диана Цончева относно влязло в сила съдебно решение № 4 г. и необходимост от действия от страна на Управителния съвет на Национален фонд „Култура“.

Решения:

Гласуване: единодушно «за». Управителният съвет единодушно приема решение-ответ на следната формулировка:

На заседание на Управителния съвет от 08.11.2024 г. беше извършено изпълнение на съдебно решение № , по административно дело № 24 год., съгласно което на Управителния съвет на Фонд „Култура“ се връща отново преразглеждане и признаване по преписката на база задължителните указания дадени от съда. След като получи и преразгледа решението на техническата комисия относно допустимостта на проекта и направи нов анализ на условията за участие и на представените от кандидата в процедурата данни, бюджети и разписване на ангажиментите, Управителният съвет прецени, че не са налице административните изисквания за допускане на проекта до участие, съгласно схема „САИ 2023“ (трябва

да цитираме точно това, което Диана каза - какви са били условията и какво въщност предлага кандидата,), че „*не са спазени основните изисквания, които са във връзка с процентното разпределение на различните пера по проекта, т.е. административни разходи до 20% и останалите 80% да бъдат разпределени в така наречените „съдържателни разходи по проекта“.* Виждаме, че разпределението е 50 на 50 „административни разходи“ със „съдържателни разходи за проекта“. Обичайно в проектите има задължително изискване бюджетът да бъде обоснован. Тук обосновка липсва и е написано, че след одобрението на проекта и след консултации ще бъдат приложени нормалните за страната хонорари към съответния екип, което не е по правилата на програмата“ и условия - кандидатурата на кандидата не отговаря на финансовите условия на програмата и на общото изискване на чл. 8.3 от Наредба Н-5 от 27.06.2007 год. за реалистичност и обоснованост на предлагания бюджет. Наред с това не дава обосновка на разходите за експерти, което не дава възможност въобще оценка на това проектно предложение, поради липса на база данни, които да бъдат оценявани“.

По точка пета: Разни.

Решения:

1. Гласуване предложениета на нови имена в допълнителния списък с оценители. Да бъде допълнен профилът на всеки един оценител.

2. Отлага се за следващо заседание разглеждане на отвореното писмо на представители на музикалната индустрия относно модела на финансиране на събития в тази сфера, заедно с обсъждане на коментари по Индикативната програма за провеждане на конкурси за целево финансово подпомагане за 2025 год. след изтичане на срока за общественото обсъждане и други.

=====

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА УС:

Илко Ганев

/заместник-министр на културата/

/пълномощно № 81 от 08.11.2024 г. на министър Н. Тодоров/

Диана Димитрова

/Изпълнителен директор НФК/

ЧЛЕНОВЕ:

проф. д-р Владимир Атанасов

Десислава Георгиева

проф. д-р Сава Димитров

Розита Еленова

Светослав Недев

Диана Саватева

доц. д-р Деян Статулов

д-р Ирена Тодорова

доц. д-р Тодор Чобанов

Protokolchik: ~ ✓
Буряна Ангелакиева,
организационен секретар, УС

